

Utvecklingsplan för specialistsjuksköterskeprogrammet för sjuksköterskor inom vård av äldre granskning med krav på åtgärder

I granskningen av Specialistutbildningen inom vård av äldre har visats att ett arbete för profilering mot internationella perspektiv och evidensbaserat arbete är en styrka. Bland de lärare som undervisar finns en hög forskningsaktivitet vilket borde spegla forskningsaktivitet som positivt och viktigt och inspirerar studenterna vidare. Progressionen i lärandemålen och hur de examineras är ett aktivt medvetet arbete som sker kontinuerligt. Vi kommer vidare att vidareutveckla viktiga områden och dess progression fortsatt såsom förbättringsarbetet, VFU och examensarbetet. Därtill har vi även arbetat med pedagogiska överväganden och har anpassat pedagogiken i förhållande till de teman som vi har, men vi använder mycket case-metodik eftersom vården av den äldre personen beror på att se hela livssituationen och komplexiteten av äldres skörhet, åldersförändringar, multisjuklighet, livskvalitet och arbete för den goda ålderdomen utifrån aktuell evidens. Vi har även om examensarbetskursen bedömts som väl genomtänkt sett möjligheter till förbättring genom att lärarna i vård av äldre håller i PM och uppsatshandledningen hela vägen. Det har nu varit kunnat vara en som handlett PM och någon annan i vård av äldre som handlett det slutliga examensarbetet. Genom att en person, som är involverad i hela programmet även handleder blir det en bra kontinuitet där man kan dra paralleller till examensarbetet under kursernas gång, trots att examensarbetet är vilande under den tiden. Det finns även möjlighet att följa arbeten för att se om något skulle kunna vara publiceringsbart och då tidigare kunna förbereda en etisk ansökan. Till hösten 2019 kommer studenterna att få gå in i forskningsarbeten initierade av lektorerna i kursen och kan då få större möjligheter till att arbeta tematiskt tillsammans och kunna få bättre publiceringsmöjligheter då dessa kommer att ha granskats etiskt innan. De ska dock ändå träna att skriva etisk ansökan i kursen.

Utvecklingspotentialen som efterfrågas av nämnden är vidare att förtydliga personalens kompetensområden i utbildningen i Högskolan Dalarnas dokumentation. Det är lite osäkert vilken dokumentation som avses, men i bilagan visas den kompetens som används i de olika kurserna. Se bilaga.

Vidare efterfrågades att utbildningsavtal med avnämare skrivs, vilket är helt implementerat, och genom ekonomisk ersättning utgår för handledning kan även krav ställas på kvaliteten i enlighet med nämndens kommentar.

Betygskriterier har bearbetats och utvecklats ytterligare i förhållande till lärandemålen och detta är ett kontinuerligt utvecklingsarbete i samtliga kurser. Innan varje kursstart har varje studiehandledning bearbetats och kriterierna justerats i förhållande till lärandemål och aktiviteter som korrigerats. T.ex har mer detaljerade kriterier beskrivits där det finns angivet att reflektioner ska ske i förhållande till en särskilt vald modell, ett visst antal vetenskapliga referenser ska finnas med, fullständig dokumentation av den äldre personens vård ska vara dokumenterat enligt tre olika dokumentationsmodeller och liknande.

Ett annat område som efterfrågas som ett utvecklingsområde är att arbeta med förtydligande av hållbar utveckling, internationalisering och mångfald. I varje kurs finns mål och aktiviteter som gör att studenterna måste arbeta med hållbar utveckling, internationalisering och mångfald och det har utvecklats mera genom att nytt material av artiklar som används i journal club med jämförelser av vård internationellt har förändrats, twinning med studenter från Specialistutbildningen i vård av äldre har genomförts mot Universitetet i Duhok i Irak, där diskussioner omkring äldrevårdens organisering, innehåll och värden diskuterats. Hållbar utveckling ingår i alla kurser där studenter behöver utveckla äldres möjligheter att få en vård där deras sociala, ekonomiska och miljö vägs in i övervägandena som ingår i en helhet. Detta märks tydligare i kriterier och aktiviteter. Det ingår i de case-seminarier som används vid reflektioner omkring äldre personers vård. Tex kan äldre leva i mycket utsatta situationer, med psykisk ohälsa under misärliknande förhållanden med ett obefintligt socialt stöd, vara utsatta för diskriminering på grund av ålder och etnicitet, leva ensam och isolerad, vilket innebär att studenterna behöver göra allsidiga överväganden för att de äldre ska erhålla en värdig och god vård. Detta förekommer i varje kurs i olika omfattning och i förhållande till exempelvis geriatrisk omvårdnad, socialgerontologi, ätande och aktivitet, samt palliativ vård.

Krav på åtgärd i Områdesnämndens granskning är att begreppet evidensbaserad vård tydligare ska definieras i utbildningen och komma till uttryck i lärandemål. Här är vi mycket medvetna om att vi har en kurs som innehåller både Evidensbaserad vård och ledarskap, 7,5 hp. Kursen Evidensbaserad vård och ledarskap ska på våren 19 omarbetas enligt nämndens synpunkter. En grupp bestående av representanter från alla specialistutbildningar för sjuksköterskor på Högskolan Dalarna, dvs specialistutbildningen inom demens, distriktssköterskeutbildningen och specialistutbildningen i vård av äldre, kommer att tillsammans arbeta med göra om kursen Evidensbaserad vård och ledarskap. Den kursen är gemensam för alla dessa utbildningar som en av de inledande kurserna. Kursen är föreslagen att i större utsträckning innehålla metodkunskaper, att renodla den helt och flytta ledarskap och förbättringsarbete som en strimma i de andra kurserna, vilket är i linje med nämndens kritik av tydliggörande av evidens.

Det blir i nuvarande upplägg begränsat med metodstudier, vilket kan kompenseras i viss mån i Specialist utbildningen för sjuksköterskor inom vård av äldre genom att studenterna i varje kurs övar på något moment i vetenskaplig metod, såsom analys av statistik i en journal club, innehållsanalys av en kvalitativ intervju, göra litteratursammanställning och skriva rapport. Det ska ge möjligheter att ha fått en allsidig metodträning innan examensarbetet startar. Litteraturen som är utvald till kurserna är helt evidensbaserad och studenterna ombeds att komplettera kurslitteratur med aktuella artiklar. Detta upplägg kan behållas ändå även om kursen Evidensbaserad vård och ledarskap förändras till en mer ren kurs i vetenskaplig metod.

Bilaga

Kompetens som används i de olika kurserna i Specialistutbildningen för sjuksköterskor inom vård av äldre

Socialgerontologi och etik 7,5 hp

Kevin McKee, professor i socialt arbete föreläser i kursen om sin forskning om åldrandets livsvillkor och åldrandeteorier. Lena Dahlberg som är docent i socialt arbete vid Högskolan Dalarna och senior forskare på Aging Research Center vid Karolinska Institutet och Stockholms universitet föreläser om sin forskning omkring ensamhet och social gemenskap. Lenas och Kevins forskning, utgående från två artiklar som har ett globalt äldreperspektiv, används i Journal club i kursen. Susanna Nordin, lektor i omvårdnad har en föreläsning om sin forskning om rummets betydelse för social gemenskap, integritet och välbefinnande för äldre. Ingrid From, lektor i omvårdnad beskriver sin forskning omkring äldres beskrivning av sin hälsa och omvårdnad i kommunal hälso- och sjukvård i ett personcentrerat perspektiv, liksom även personalens beskrivning av vårdkvalitet i samma kontext. Ingrid föreläser även om värdighet för äldre och synsätt som kan förekomma kopplade till etik och evidensbaserad kunskap. Lena Marmstål Hammar, docent i omvårdnad, och Anna Swall, lektor i omvårdnad, föreläser om sina studier omkring skapandet av gemenskap, aktivitet och personcentrerad omvårdnad med utgångspunkt från den forskning som de utfört om vårdarsång och användning av vårdhundar i vården av äldre personer.

Evidensbaserad vård och ledarskap

Lars Wallin, professor i omvårdnad, lägger grunden till evidensbaserad vård på avancerad nivå. Lars har en omfattande forskning i implementeringsforskning och är forskningsledare för forskningsområdet KIPS. Renée Flacking, professor i omvårdnad, studierektor för forskarskolan och ledare för forskningsområdet RiCH, Anki Eldh, docent i omvårdnad och Kerstin Erlandsson, distriktssköterska och lektor i barnmorskeprogrammet, föreläser om olika vetenskapliga metoder såsom kvalitativa metoder och analyser och kvantitativa analyser och statistisk metod med utgångspunkt från den egna forskningen. Ulrika Gabrielsson, bibliotekarie med inriktning och specialisering mot vårdområdet deltar i kursen vid genomgång av sökmotorer och databaser för litteratursökning. Alexandra Eilegård Wallin, lektor i omvårdnad, Anna Swall, lektor i omvårdnad, Lena Marmstål Hammar, docent i omvårdnad, och Anne Friman, lektor i omvårdnad, deltar alla som handledare av PM i kursen.

Personcentrerad omvårdnad och teamsamverkan I 15 hp

Ingrid From och Charlotte Roos, båda med specialisering inom vård av äldre och som disputerat i äldreområdet är kursansvariga gemensamt och deltar vid seminarier tillsammans och med utomstående experter. Suzan Jacobs, som är utbildad som specialistsjuksköterska inom vård av äldre deltar också på ett par seminarier. Jan Florin, docent i omvårdnad och expert på riksnivå i sjuksköterskans dokumentation, föreläser om professionellt språk och dokumentation eftersom det är grundläggande i sjuksköterskans yrkesutövande. Berit Gesar har precis disputerat i rehabilitering vid höftfraktur med äldreperspektiv och hon beskriver i kursen just omkring hur vården kan se ut i hemmiljö. Vi har i kursen en specialistutbildad läkare i geriatrik som föreläser och deltar i seminarier. I kursen ingår även personal från verksamheten dvs tre sjuksköterskor som är specialistutbildade i demens och parkinsons sjukdom och även utbildade föreläsare omkring speciella register i äldrevård såsom SweDem, Senior Alert och BPSD. En apotekare med specialisering inom läkemedel i vård av äldre, Marika Hagelberg, tillsammans med en specialiserad sjuksköterska inom vård av äldre och läkemedel, Britta Schaar, föreläser och har seminarier tillsammans med kursansvariga i denna kurs.

Ätande och aktivitet 7,5 hp

I kursen aktivitet och ätande ingår lärare såsom Anna Cristina Åberg, docent i medicinsk vetenskap, föreläser om aktivitet och äldre baserat på egen forskning. Ann Karin Svanberg, lektor i omvårdnad föreläser om munvård. I diabetes för äldre föreläser Ann-Sofie Nilsson Neumark, som är diabetessjuksköterska och doktorand. Hon har även ett seminarium baserat på tre case. Ann-Sofie är en av Svensk sjuksköterskeförening anlitad föreläsare. Mahwish Naseer, doktorand som föreläser och nutrition för äldre ur ett internationellt perspektiv. Annelie Steinholtz, som är dietist i Falu kommun föreläser omkring ätande och nutrition vid olika tillstånd och om måltidsmiljö. Hilde Swart, logoped föreläser om sväljsvårigheter som är hennes specialitet.

Personcentrerad omvårdnad och teamsamverkan II

Charlotte Roos, lektor i omvårdnad föreläser om förbättringsarbete, ledarskap och palliativ vård i denna kurs där de ska utföra sitt förbättringsarbete. Kina Halvarsson, sjuksköterska och adjunkt med specialisering i palliativ vård föreläser om palliativ vård och teamarbete. Marianne Spante, distriktssköterska, som även har en specialisering som Special nurse practitioner föreläser om hälsosamtal, kommunikation, samordnad individuell vårdplanering och rådgivningsstöd på web. Björn Lennhed, läkare i geriatrik, deltar i seminarier omkring palliativ vård tillsammans med kursansvariga, Ingrid From och Charlotte Roos.

Examensarbete på 15 hp

Examensarbetena handleds av lektorer specialiserade inom äldreområdet. Granskning sker av lektorer i omvårdnad.